

17.3.2016

Asia Lausuntopyyntö VM/239/03.01.00/2016, lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi kotikuntalain ja väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain muuttamisesta

Valtiovarainministeriölle

Kirkkohallitus pitää esityksessä ehdotettuja säännösmuutoksia kotikuntalakiin sekä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (myöh. *väestötietolaki*) annettuun lakiin kannatettavina ja perusteltuina. Muutosehdotukset selkeyttävät säännöksiä ja hallinnollisia menettelyjä. Ne myös parantavat talletettujen tietojen oikeellisuutta ja lisäävät yksilön oikeusturvaa ja henkilötietojen suojaa. Kirkkohallitus on kuitenkin kiinnittänyt huomiota esityksessä seuraaviin seikkoihin.

Ehdotetun väestötietolain 23 §:n mukaan rekisterinpitäjällä olisi oikeus saada salassapitosäännösten estämättä muilta viranomaisilta kuten uskonnollisilta yhdyskunnilta väestötietolain 13–17 §:ssä tarkoitettuja tarpeellisia ja näiden viranomaisten toimialaa koskevia tietoja väestötietojärjestelmän tietojen ylläpitoa, tietojen oikeellisuuden varmistamista ja muuta käsittelyä varten. Säännös laajentaisi rekisterinpitäjien tiedonsaantioikeutta evankelis-luterilaisen kirkon yhteisestä jäsenrekisteristä ajalta, jolloin seurakunnat toimivat väestörekisterin ylläpitäjinä edellyttäen, että kyseiset tiedot on talletettu tai digitoitu jäsenrekisteriin. Kirkkohallituksen mielestä säännös parantaisi henkilötietojen oikeellisuutta sekä kirkon yhteisen jäsentietojärjestelmän ja väestötietojärjestelmän tietojen yhdenmukaisuutta.

Esityksen perusteluissa todetaan, että säännöksen nojalla olisi mahdollista suunnitella ja toteuttaa kyseisten viranomaisten tietojärjestelmien ja väestörekisterin välille automaattisen tietojenkäsittelyn avulla toimivia menetelmiä, joilla kyseisten tietojen vastaavuutta rekisterien välillä voitaisiin tarkastaa. Tällä hetkellä kirkon yhteisestä jäsentietojärjestelmästä välitetään automaattisen tiedonkäsittelyn kautta väestötietojärjestelmään tiedot henkilön liittymisestä seurakuntaan tai eroamisesta kirkosta, rekisteröitävän lapsen etu- ja sukunimestä ja rekisteröitävästä vihkimisestä. Esityksen vaikutuksissa ei kuitenkaan ole arvioitu tiedonsaantioikeuden laajentamisen vaikutuksia automaattiseen tiedonvälitykseen tietojärjestelmien välillä, mahdollisia muutostarpeita kirkon yhteiseen jäsenrekisteriin eikä tällaisista muutoksista aiheutuvia kustannuksia taikka niiden rahoittamista. Esityksessä olevien tietojen perusteella laskelmia kustannusvaikutuksista ei voi tehdä, mistä syystä olisi ollut perusteltua, että jo lainvalmistelun yhteydessä aiemmin olisi oltu yhteydessä myös kirkkohallitukseen.

Esitysluonnoksen mukaan lait on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä kesäkuuta 2016. Kirkkohallitus toteaa, että lain voimaantulon edellyttämiä tietojen siirtoa koskevia muutoksia ei tietojärjestelmiin kyetä toteuttamaan ennen suunniteltua voimaantuloajankohtaa.

Esitysluonnoksessa on arvioitu myös muita valmistelussa olevia ehdotuksia, joita ei kuitenkaan niiden laaja-alaisuuden vuoksi ole voitu ottaa esityksen yhteydessä huomioon. Jos jatkossa harkitaan mahdollisuutta tallettaa väestötietojärjestelmään myös toissijainen asuinpaikkatieto, on valmistelussa hyvä ottaa huomioon, että kirkkolain (1054/1993) 3 luvun 2 §:n mukaan kirkon jäsen on sen seurakunnan jäsen, jonka alueella hänellä on kotikuntalaissa tarkoitettu kotikunta ja siellä oleva asuinpaikka taikka väestökirjanpitokunta. Siten tällainen muutos saattaa aiheuttaa muutostarpeen myös kirkkolakiin.

Lisätietoja antaa tarvittaessa rekisterijohtaja Riikka Ryökäs, puh. 050 5730 646.

Kansliapäällikkö

Jukka Keskitalo

Kirkkoneuvos

Pirjo Pihlaja